

חמד
בית היגוד כמשפחה
דמות החמ"ד תש"פ

סיפורים מחייו של הרב יצחק נסים זצ"ל
הראשון לציון והרב הראשי לישראל

בעניין שלפניו.
הנושאים הרבים והמגוונים שעסק בהם הרב נסים בספרו מעידים גם על השינויים שעבר עם ישראל בעשרות השנים שבהן נכתבו והתשובות, שינויים שהרב התמודד עימם באומץ ובמקוריות, על עמדתו בכל מיני נושאים ציבוריים ועל הקשרים הטובים שהיו לו עם חכמי דורו מכל העדות והזרמים.
אחת התשובות המרתקות בספר נכתבה לבנו רחמים בצלאל, אז ילד צעיר מגיל מצוות, ששאל מדוע תיקנו חז"ל בתפילה את הלשון הארוכה "אלוהי אברהם אלוהי יצחק ואלוהי יעקב", וכן מדוע לא נקרא יעקב בתפילה זו בשמו העיקרי, ישראל.
הרב נסים לא היסס וכתב תשובה ארוכה ומקיפה שבה חשף את מקור הביטוי וסקר את הפירושים שניתנו לו החל מן המקרא והמדרש ועד אחרוני הפוסקים והפרשנים, וניצל זאת לעיסוק הלכתי ורעיוני בכונת התפילה ותכליתה. את תשובתו סיים הרב כך: "ואני תפילה שהש"ית יתמיד בריאותך למען תתמיד לשקוד על התורה ותתעביד לאילנא רבא, כי זו היא כל תקוותי מכם בני שתשמרו דרך ה' ללכת בדרכיו וליראה אותו כל הימים".

בהשפעת אירועים אלה סיים את הקדמתו לספרו בתפילה מחורזת לתשועת ישראל ונקמתם מאויביהם, וכמנהג החכמים סימן את שנת ההוצאה, תש"ז, בפסוק "כי יום נקם בקרבי רשענת גאולי באה" (האותיות המודגשות מסמנות את השנה), סימן ותפילה לגאולה הקרבה ולאירועים ההיסטוריים שהתחוללו בשנה זו והביאו להחלטת האר"ם על סיום המנדט והקמת מדינת ישראל.
שלושים שנה לאחר מכן, בשנת תשל"ח (1978), הוציא לאור הרב נסים מהדורה שנייה של ספרו, ובה הוסיף עוד חלק של תשובות ומאמרים. בהקדמה למהדורה זו הוא כותב כי לאחר שהתמנה לרב ראשי וראשון לציון היה עסוק מאוד בהנהגת הציבור ובעבודתו בבית הדין הגדול, ולא היה לו זמן להמשיך לחקור ולעיין כפי שהיה רוצה. לכן, אף שהצטברו בידיו תשובות רבות בהלכה, לא ראה טעם להדפיס את כולן אלא רק את אלה שיש בהן לדעתו חידוש ותרומה לעולם ההלכה.
תשובותיו ומאמריו ההלכתיים של הרב נסים בספר "יין הטוב" מעידים על בקיאותו ורוחב דעתו. כמנהג החכמים הספרדים הוא סוקר את כל ספרות ההלכה שלפניו, מכל הדורות ומכל התפוצות, לרבות ספרות נדירה וכתבי יד שהגיעו לידו, ויורד לשורש הדין

מוקדש לזכרו של דודנו היקר בצלאל נסים ע"ה, נלב"ע ט' בתמוז התשנ"ח. איש העוז והענווה. פעל ביושר ובצניעות, בעל מידות וירא שמיים באמת כבר מגיל צעיר עסק הרב נסים בהוצאה לאור של ספרים שכתבו חכמי ישראל ועדיין היו בכתב יד וטרם הודפסו, החל מגיוס ההון הנדרש ועד העריכה וההבאה לדפוס. במהלך השנים הוציא לאור ספרי הלכה חשובים שכתבו חכמים ראשונים ואחרונים מבגדד, איטליה וארץ ישראל.
בשנת תש"ז (1947) הגשים הרב נסים חלומו והוציא לאור ספר משלו, ספר תשובות ומאמרים בהלכה שכתב. הרב קרא לספרו "יין הטוב" לפי הפסוק בשיר השירים "וחכך כיינ הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים", ובחר בו הואיל והמילה יין כוללת את ראשי תיבות שמו, יצחק נסים.
בהקדמתו למהדורה הראשונה הרב נסים מספר בענווה כי אף שבחר להתפרנס מיגיע כפיו ולא עסק אך ורק בלימוד תורה, מגיל צעיר התפלל שיזכה להוציא לאור ספר משלו. הוא מוסיף כי הוצאת הספר התעכבה בשל הפרעות שהתחוללו בארץ ישראל, מלחמת העולם השנייה והשמעות המחרידות על השואה באירופה.